

Okresný úrad Martin
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Námestie SNP 5
036 01 Martin

V Martine 3. 9. 2026

Vec: odvolanie proti záväznému stanovisku Okresného úradu Martin, odboru starostlivosti o životné prostredie (ďalej „prvostupňový orgán“) č. OU-MT-OSZP 2026/004027-035-Ha zo dňa 20.08.2026 zo zisťovacieho konania k navrhovanej činnosti „Výrobno-skladové haly CTPark Martin“ (ďalej „navrhovaná činnosť“)

Podľa § 3 písm. t) v spojení s § 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o EIA“) podávam ako dotknutá verejnosť v zákonnej lehote odvolanie proti výroku vyššie uvedeného záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania (ďalej len „napadnuté záväzné stanovisko“) v celom rozsahu.

Ako odvolateľ som dotknutou verejnosťou podľa § 3 písm. t) zákona o EIA, keďže navrhovaná činnosť sa má uskutočniť v k. ú. Priekopa a môže sa ma ako obyvateľa tejto mestskej časti Martina dotknúť najmä vplyvmi dopravy, hluku, zhoršovania kvality ovzdušia i podzemných vôd, straty úrodných pôd a svetelného znečisťovania.

Navrhujem, aby odvolací orgán podľa § 30 ods. 9 písm. a) zákona o EIA napadnuté záväzné stanovisko zmenil tak, že navrhovaná činnosť „Výrobno-skladové haly CTPark Martin“ sa bude posudzovať podľa zákona o EIA. Ak odvolací orgán nebude môcť takto rozhodnúť bez rozsiahleho doplnenia podkladov, navrhujem, aby podľa § 30 ods. 9 písm. b) zákona o EIA napadnuté záväzné stanovisko zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové zisťovacie konanie.

Dôvodom odvolania nie je požiadavka, aby sa už v zisťovacom konaní vykonalo celé posudzovanie vplyvov. Namietam, že prvostupňový orgán nemal dostatočne presný, úplný a vnútorne konzistentný súbor informácií, z ktorého by bolo možné spoľahlivo usúdiť, že pravdepodobné významné vplyvy možno vylúčiť. Podstatné otázky – technológia výroby, spoločné dopravné riešenie pre hluk a ovzdušie, širšie dopravné vzťahy, podrobná hydrogeológia a pedológia, kumulatívne a inak interagujúce vplyvy, biodiverzita, ekologická stabilita krajiny, mikroklima, rozsah nepriepustných plôch a svetelné znečistenie – zostali nevyhodnotené, sporné alebo boli presunuté do neskorších povoľovacích konaní. Tým sa nesplnil cieľ zisťovacieho konania.

I. Ciele a dôkazný štandard zisťovacieho konania

Podľa § 2 zákona o EIA je jeho cieľom najmä včas a účinne zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia, zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovanej činnosti a určiť opatrenia na ich zmiernenie. V zisťovacom konaní príslušný orgán podľa § 29 ods. 3 a 8 zákona o EIA na základe zámeru, doručených stanovísk a kritérií v prílohe č. 10 určuje, či sa navrhovaná činnosť bude posudzovať podľa zákona. Negatívny výsledok preto predpokladá podklady, ktoré umožňujú odôvodnene vylúčiť pravdepodobné významné vplyvy; nestačí iba skonštatovať, že otvorené otázky bude možné riešiť neskôr.

Kritériá prílohy č. 10 zákona o EIA zahŕňajú okrem rozsahu a technického riešenia činnosti aj jej väzby na iné existujúce a plánované činnosti, vstupy a výstupy, znečisťovanie, hluk, riziká pre zdravie, citlivosť dotknutého územia, podzemné vody, husto osídlené oblasti, pravdepodobnosť, rozsah, veľkosť, trvanie, reverzibilitu a vzájomné interakcie povahu vplyvov i (ne)dostupnosť a (ne)účinnosť opatrení. Ide o konkrétne vplyvy a ich okruhy, ktoré sa musia posúdiť na základe skutkových charakteristík a podmienok navrhovanej činnosti, nie iba formálne vymenovať.

Článok 4 ods. 4 a 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ vyžaduje, aby rozhodnutie o neuskutočnení posudzovania vychádzalo z informácií o vlastnostiach projektu a jeho pravdepodobných významných vplyvoch a uvádzalo hlavné dôvody so zreteľom na výberové kritériá. Súdny dvor EÚ v rozsudku z 06.03.2025, Waltham Abbey Residents Association, C-41/24, ECLI:EU:C:2025:140 (najmä body 41 až 51) spresnil, že ak tretia osoba predloží objektívne skutočnosti

o potenciálne významných vplyvoch, ktoré bránia záveru o neexistencii odôvodnenej vedeckej pochybnosti, orgán musí vyžiadať od navrhovateľa doplňujúce informácie a zohľadniť ich pred rozhodnutím. Bez doplnenia môže negatívne rozhodnúť len vtedy, ak možnosť pravdepodobných významných vplyvov dokáže vylúčiť na základe spoľahlivých objektívnych podkladov.

Nežiadam teda istotu o každom prevádzkovom detaile. Žiadam iba to, čo je nevyhnutné na samotné rozhodnutie o potrebe posudzovania: presný a úplný opis projektu, navzájom porovnateľné vstupné údaje, hodnotenie všetkých relevantných dôsledkov a preskúmateľnú úvahu, prečo ani samostatne, ani v súbehu s inými nemožno očakávať významný vplyv. Ak takýto podklad chýba, § 29 ods. 9 zákona o EIA poskytuje nástroj na vyžiadanie doplňujúcich informácií; chýbajúce podklady nemožno nahradiť podmienkou, že sa zadovážia až po skončení zisťovacieho konania.

II. Rozhodujúce parametre navrhovanej činnosti neboli spoľahlivo upresnené

Zámer zahŕňa pomerne podrobný opis modelovej výroby guľových čapov a stabilizátorov s obrábacími centrami, emulziami, olejmi a čistením dielov. Zároveň však uvádza, že užívateľmi hál budú až v budúcnosti zazmluvnené subjekty, prevádzky sa prispôbia požiadavkám nájomcov a haly možno využiť aj na ďalšie druhy „environmentálne nezávadnej“ výroby. Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Martine preto v podmienke pod písm. c) svojho stanoviska požadoval, aby ďalší stupeň projektovej dokumentácie špecifikoval spôsob vykonávania prác, používaný materiál a podrobný opis technológie výroby.

Otvorená technológia má priamy dosah na odborné výstupy. Bez určenia konkrétnej prevádzky alebo aspoň záväzných limitov jej parametrov nemožno overiť parametre technologických zdrojov hluku a emisií, spotrebu a skladovanie chemických látok, druh a množstvo odpadov, vznik technologických vôd, havarijné riziká ani reálne nároky na dopravnú obsluhu. Označenie inej budúcej výroby za „environmentálne nezávadnú“ nie ani náhodou dostatočným/merateľným technickým limitom projektu.

Pri počte hál a parkovacích miest došlo v priebehu konania k vysvetleniu: navrhovateľ označil za správny projekt s dvomi halami MT1 a MT2 a s 236 parkovacími miestami; dopravno-kapacitné posúdenie malo použiť 250 miest ako konzervatívny výpočtový predpoklad. Túto odpoveď napadnuté záväzné stanovisko opakuje a Ministerstvo dopravy SR v aktualizovanom stanovisku zo dňa 15.07.2026 už nepredložilo ďalšie pripomienky. Tým sa objasnil deklarovaný výsledný rozsah, nie však vnútorný súlad podkladov: zámer na str. 6 naďalej opisuje tri budovy a v časti IV.1.6 „Statická doprava“ na str. 40 uvádza 280 státí. Rozptylová štúdia pracuje s tromi halami a dopravno-kapacitné posúdenie vychádza z pôvodných 196 miest, pričom vo výpočte používa 250 ako konzervatívny predpoklad. Tento kapacitný výpočet môže byť pre posudzovanú stykovú križovátku konzervatívny, nezosúladuje však denný a nočný profil s hlukovou a rozptylovou štúdiou ani nerieši širšie dotknuté dopravné uzly. Orgán nevysvetlil, či a prečo sú výsledky štúdií založených na rozdielnych verziách projektu použiteľné pre ustálený variant dvoch hál a 236 miest bez ich aktualizácie. Ďalšia neodstránená vnútorná nejednotnosť sa týka výškového osadenia haly MT2. Zámer v časti stavebno-technického riešenia na str. 10 uvádza pre MT1 úroveň $\pm 0,000 = 384,20$ m n. m., ale pre MT2 úroveň $\pm 0,000 = 244,50$ m n. m.; grafická príloha pritom pri oboch objektoch uvádza $\pm 384,20$ m n. m. a Dopravný úrad výslovne upozornil na rozdiel oproti úrovni terénu 384,3 m n. m. Aj keby išlo iba o chybu v písaní, pred novým rozhodnutím ju treba riadne opraviť a potvrdiť, z ktorej kóty vychádzali nadväzujúce podklady a výpočty, najmä riešenie zemných prác i odvodnenia a posúdenie ochranných pásiem letiska.

Podklady v administratívnom spise: zámer, najmä str. 6, 9, 13 až 15, 40 a 62; rozptylová štúdia, str. 2; napadnuté záväzné stanovisko, najmä str. 11 až 14 a 17.

III. Rozporné dopravné údaje znemožňujú spoločné závery o hluku, ovzduší a doprave

Doprava je spoločným vstupom hlukovej, rozptylovej aj kapacitnej štúdie. Jednotlivé podklady však používajú odlišné rozsahy, kategórie vozidiel a časové porovnávacie hladiny. Denný údaj nemožno bez ďalšieho porovnať so špičkovou hodinou, ale práve preto mal orgán údaje previesť na spoločný a vysvetlený prevádzkový režim a určiť, ktorý z nich predstavuje rozhodujúci, vzájomne konzistentný a dostatočne konzervatívny vstup pre jednotlivé zložky životného prostredia.

Podklad	Použitý vstup	Dôsledok pre zisťovanie
Zámer	236 parkovacích miest v hlavnej bilancii, v časti IV.1.6 „Statická doprava“ na str. 40 však 280; 382 osobných vozidiel/24 hod. a 50 vjazdov + 50 výjazdov ťažkých nákladných vozidiel; 728 pracovných miest a trojsmenná prevádzka.	Za správny bol neskôr označený počet 236, ale text zámeru a denné dopravné údaje neboli zosúladené so všetkými štúdiami.
Hluková štúdia	236 miest; zdroj K1 spolu 954 prejazdov/24 hod. (482 cez deň, 110 večer, 362 v noci); pri nočnom intervale tabuľka neuvádza percentuálny podiel nákladných vozidiel.	Nie je overiteľné, či model zahŕňa nočnú nákladnú dopravu; jej zákaz nie je v záväznej časti stanovený.
Rozptylová štúdia	1 080 prejazdov osobných a 50 prejazdov nákladných vozidiel za 24 hod.; ráta s 3 halami a hodnotí emisie z automobilovej dopravy.	Vstup nezodpovedá oznámenému počtu hál ani ostatným dopravným podkladom; technologické zdroje závisia od budúcej prevádzky.
Dopravno-kapacitné posúdenie	Vychádza z pôvodných 196 parkovacích miest, vo výpočte používa 250; v rannej špičkovej hodine generuje 225 ľahkých, 10 nákladných vozidiel alebo autobusov a 100 ťažkých nákladných pohybov.	Špičková hodina nie je priamo porovnateľná s dennými údajmi; konzervatívnosť bola preukazovaná pre stykovú križovatku, nie pre spoločný hlukový, emisný a širší sieťový scenár.

Napadnuté záväzné stanovisko síce reprodukuje vysvetlenie, že výsledný návrh má dve haly a 236 parkovacích miest, ale nekonfrontuje vstupy použitých štúdií a nepreukazuje správnosť ich prepočtu na tento rozsah. Nie je tak možné zistiť, či modely hluku, znečistenia ovzdušia a kapacity vychádzali z rovnakého počtu vozidiel, zhodného podielu nákladnej dopravy a rovnakého denného, večerného a nočného profilu. Tento rozpor nie je okrajový: doprava je jedným z hlavných zdrojov vplyvov projektu na životné prostredie a zároveň základom podmienok č. 15 až 19 napadnutého záväzného stanoviska.

Podklady v administratívnom spise: zámer, najmä str. 9 a 38 až 40; hluková štúdia, najmä str. 5; rozptylová štúdia, najmä str. 2 a 6; dopravno-kapacitné posúdenie, najmä str. 9 až 12.

IV. Hluková štúdia necharakterizuje reálny nočný a technologický režim

Hluková štúdia modeluje projektovú dopravu K1 a iba 3 skupiny stacionárnych zdrojov: klimatizačnú jednotku, vzduchotechniku a paletizačný vozík. Samostatne neidentifikuje akustické parametre konkrétnej výrobnéj technológie ani nakládky a vykládky, cúvacích signalizácií, manévrovania a voľnobehu kamiónov; z podkladov nie je zrejmé, v akom rozsahu sú tieto javy zahrnuté v líniovom zdroji dopravy K1. Pri neustálenej technológii budúcich nájomcov preto nemožno overiť, či modelovaný zoznam zdrojov je úplný.

Štúdia hodnotí aj body V12 až V14 pri bytovom a rodinných domoch, umiestnené 2 m pred oknami obytných miestností. Jej tabuľka intenzít však pre nočný interval uvádza 362 prejazdov, no v stĺpci podielu nákladných vozidiel v noci ponecháva pomlčku; záväzná časť stanoviska pritom nočnú nákladnú dopravu nezakazuje. Navyše tabuľka 2.5 označuje nočnú veličinu ako $L_{pAeq,4h}$ a obrázok 2.6 ju spája s časom 18:00 až 22:00 hod., hoci metodická časť správne definuje noc ako osem hodín od 22:00 do 6:00 hod. Môže ísť o chyby v označení, ale bez vysvetlenia spracovateľa nemožno overiť, aký nočný interval a aké zloženie dopravy bolo skutočne vypočítané.

Kontrolné meranie po uvedení areálu do prevádzky nie je vo výrokových podmienkach uložené. V odôvodnení na str. 44 sa iba odporúča a pri prekročení sa všeobecne uvádza realizácia ďalších opatrení, napríklad protihlukovej steny. Takýto nezáväzný následný postup nepreukazuje, že pravdepodobný významný vplyv bol vopred vylúčený. Ak je súlad s limitmi závislý od dodatočnej steny alebo iného opatrenia, jeho umiestnenie, parametre a účinnosť treba posúdiť vopred a premietnuť do určitej a kontrolovateľnej podmienky.

Podklady v administratívnom spise: hluková štúdia, najmä str. 4 až 9; zámer, najmä str. 44 až 47; napadnuté záväzné stanovisko, záväzná časť na str. 1 až 5 a odôvodnenie na str. 43 až 44.

V. Rozptylová štúdia nevychádza z ustáleného projektu a nezahŕňa všetky zdroje

Rozptylová štúdia uvádza nepriaznivé rozptylové podmienky Turčianskej kotliny a priamo dotknuté mesto Martin označuje za rizikovú obec ohrozenú zhoršenou kvalitou ovzdušia s priradeným rizikovým stupňom 3, ktorý znamená maximálne riziko. Uvádza aj prípravu programu na zlepšenie kvality ovzdušia Žilinského kraja. Takáto citlivosť územia zvyšuje význam presného a konzervatívneho vstupu podľa prílohy č. 10 zákona o EIA.

Rozptylová štúdia posudzuje dopravu vyvolávanú prevádzkou, opisuje však 3 haly a používa 1 080 prejazdov osobných a 50 prejazdov nákladných vozidiel za 24 hod. Ide o iný vstupný súbor ako v zámere a hlukovej štúdii. Hodnotenie je výslovne zamerané na znečistenie z automobilovej dopravy. Záver, že sa neuvažuje so stacionárnymi zdrojmi, závisí od deklarovanej technológie a vykurovania tepelnými čerpadlami a nevylučuje potrebu preveriť zmenu technológie budúcich nájomcov, ktorú otvorilo stanovisko RÚVZ.

Napadnuté záväzné stanovisko na str. 44 preberá záver o príspevku rádovo v jednotkách % a uvádza, že so stacionárnymi zdrojmi sa neuvažuje. Nevysvetľuje však, ako je štúdia, založená na 3 halách a inom dopravnom vstupe, použiteľná pre deklarovaný dvojhalový projekt, ani ako bude zabezpečené, že budúca technológia nezmení okruh a podiely zdrojov. Požiadavka RÚVZ na podrobný opis technológie sa navyše do záväznej časti stanoviska neprevzala.

Podklady v administratívnom spise: rozptylová štúdia, najmä str. 2, 5 až 7, 9 a 10; zámer, najmä str. 6, 39 a 62; napadnuté záväzné stanovisko, str. 17 a 44.

VI. Dopravná kapacita a širšie dopravné vzťahy zostali otvorené

Ministerstvo dopravy SR v stanovisku zo dňa 07.01.2026 označilo katastrálne územie Priekopa za dopravne výrazne exponované a okružnú križovatku I/18 – III/2137 aj úrovňové železničné priecestie na ceste III/2137 za kritické a rizikové body. Žiadalo rozšírené kapacitné posúdenie viacerých križovatiek a vysvetlenie počtu hál a parkovacích miest. Dňa 04.02.2026 uviedlo, že časť požiadaviek zostala nezodpovedaná. Po ďalšom doplnení však listom č. 05144/2026/SSP/71298 zo dňa 15.07.2026, doručeným dňa 22.07.2026, vzalo dopravno-kapacitné posúdenie na vedomie, nepredložilo ďalšie pripomienky a nepožadovalo ďalšie posudzovanie podľa zákona o EIA za podmienky doplnenia zákazov odbočenia pre nákladnú dopravu.

Aktualizované dopravno-kapacitné posúdenie však výpočtovo hodnotí stykovú križovatku III/2137 – CTPark. Prieskum existujúcej dopravy sa vykonal počas jediného pracovného dňa, v stredu 11.06.2025 od 6:00 do 18:00 hod. Širšie uzly a železničné priecestie, ktoré uviedlo Ministerstvo dopravy SR, nie sú v tomto posúdení samostatne kapacitne vyhodnotené. Posúdenie pre rok 2046 zvyšuje rastové koeficienty o 5 % pri ľahkých a o 10 % pri ťažkých vozidlách za predpokladu ďalšieho rozvoja priemyselného parku, ale neuvádza osobitné vstupy konkrétnych plánovaných projektov.

Nespochybnujem, že konečné rezortné stanovisko Ministerstva dopravy SR bolo súhlasné. Namietam, že jeho súhlas nenahrádza vlastné použitie kritérií prílohy č. 10 zákona o EIA prvostupňovým orgánom, ani neprepočítané väzby dopravy na hluk, ovzdušie a širšiu sieť. Zákazy odbočenia v podmienkach č. 15 a 16 sú konkrétne smerové opatrenia pre nákladné vozidlá, no ich účinok na dopravný prúd a ostatné uzly nie je v stanovisku vyčíslený. Podmienky č. 17 až 19 zároveň ukládajú získať stanoviská správcov až v ďalšom konaní, prehodnotiť širší kontext a riešiť pripojenie na základe výhľadovej intenzity a výkonnosti príľahlej siete.

Podklady v administratívnom spise: napadnuté záväzné stanovisko, podmienky č. 15 až 19 a stanoviská Ministerstva dopravy SR na str. 7 až 14; dopravno-kapacitné posúdenie, najmä str. 2 až 4 a 9 až 12.

VII. Rozhodujúce hydrogeologické riziká sa majú podrobne zisťovať až neskôr

Navrhovaná činnosť sa má uskutočniť v ochrannom pásme II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Martine; zdroje Fatra sú podľa zámeru vzdialené približne 1,2 km juhozápadne. Zámer opisuje veľmi silno zvodnené fluviálne sedimenty a hladinu podzemnej vody približne 3,5 až 4 m pod povrchom pôdy. Obsahuje výsledky inžinierskogeologického prieskumu AZ Geo z júna 2025 vrátane 4 inžinierskogeologických a 3 hydrogeologických vrtov. Súčasne uvažuje s vypúšťaním vôd z povrchového odtoku do podzemných vôd a s tepelnými čerpadlami voda/voda.

Napriek existencii uvedeného východiskového prieskumu podmienka č. 9 napadnutého záväzného stanoviska ukladá až pre ďalší stupeň povoľovania vykonať predchádzajúce zisťovanie podľa § 37 ods. 1 vodného zákona, podrobný hydrogeologický prieskum a hydrogeologický posudok. Až v nich sa má zhodnotiť samočistiaca schopnosť pôdy a horninového prostredia, riziko znečistenia a zhoršenia kvality podzemných vôd. Konkrétny návrh sa má prispôbiť výsledkom a kladným stanoviskám Slovenského vodohospodárskeho podniku a Ministerstva zdravotníctva SR.

Takto formulovaná podmienka nie je hotovým technickým opatrením s už posúdenou účinnosťou. Sama potvrdzuje, že pre konkrétne riešenie vsakovania a tepelných čerpadel ešte treba zistiť prinajmenšom vlastnosti citlivého vodného prostredia a riziká zhoršenia stavu podzemných vôd. Mlčanie Inšpektorátu kúpeľov a žriedel, s ktorým § 29 ods. 5 zákona o EIA spája procesný následok súhlasného stanoviska, nie je odborným posudkom hydrogeologického rizika. Napadnuté záväzné stanovisko preto samo vyžaduje jeho kladné stanovisko v ďalšej fáze.

Podklady v administratívnom spise: zámer, najmä str. 19 až 22, 39 až 41; napadnuté záväzné stanovisko, podmienky č. 7 a 9 a odôvodnenie na str. 21 a 45.

VIII. Kumulatívne a inak interagujúce vplyvy neboli kvantifikované

Zámer identifikuje plánovaný priemyselný park Prefa Invest v k. ú. Sučany a výslovne uvádza, že charakter jeho vplyvov je identický a oba projekty budú v území spolupôsobiť; ako hlavný sprievodný jav označuje dopravnú záťaž v uzle I/18 a diaľnice D1. Táto informácia odkazuje na kritérium väzby na iné plánované činnosti a kumulatívnu povahu vplyvov podľa prílohy č. 10 zákona o EIA.

Zámer tvrdí, že dopravno-kapacitné posúdenie zohľadnilo aj ďalšie činnosti v území. Samotné posúdenie však Prefa Invest neidentifikuje ani neuvádza jemu prislúchajúci podiel dopravy, časový profil alebo smerové rozdelenie; pracuje s prieskumom existujúcej dopravy, všeobecnými rastovými koeficientmi a osobitnou novou dopravou CTParku. Rozptylová štúdia používa integrované požadové koncentrácie, no nevyššuje samostatný prírastok vplyvom Prefa Invest. Z podkladov preto nemožno overiť spoločný projektovo špecifický režim dopravy, hluku a emisií. Napadnuté záväzné stanovisko na str. 46 bez takého výpočtu uzatvára iba to, že nedochádza ku kumulatívne vplyvu na prvky ochrany prírody; ostatné zložky tým vyhodnotené nie sú.

Podklady v administratívnom spise: zámer, najmä str. 57; dopravno-kapacitné posúdenie, najmä str. 9 až 12; rozptylová štúdia, najmä str. 6 a 9; napadnuté záväzné stanovisko, str. 46.

IX. Vplyvy na ochranu prírody, krajiny a ekologickú stabilitu neboli vyhodnotené v potrebnom rozsahu

Biologický opis v zámere uvádza, že na veľkoplošnej ornej pôde nie je dokumentovaný výskyt chránených druhov organizmov, neuvádza však termíny, zameranie, rozsah ani metodiku terénneho prieskumu, ktoré by umožnili overiť spoľahlivosť a reprezentatívnosť záveru. Podmienka č. 13 ráta s nálezom chránených druhov až počas realizácie a podmienka č. 14 zakazuje výkopové práce počas migrácie obojživelníkov od 1. marca do 1. mája. Podľa mojich dlhoročných prieskumov v dotknutom území (Topercer nepubl.) je tu len zo stavovcov preukázaný výskyt prírodoochrane významných druhov *Bombina variegata* LR:cd, *Bufo bufo* LR:cd, *B. viridis* LR:cd, *Perdix perdix* EN, *Coturnix coturnix* LR:nt, *Vanellus vanellus* VU a *Oenanthe oenanthe* VU. Dostatočne jasne to poukazuje na pravdepodobnosť významných negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti aj na biodiverzitu, zvlášť keď k tomu prirátame významne vyššiu pravdepodobnosť narušenia druhového zloženia a stavu biotopov už v etape prípravných prác vyvolaným nekontrolovaným šírením inváznych druhov *Conyza canadensis*, *Stenactis annua*, *Solidago canadensis*, *S. gigantea* a i., rozptínavých druhov *Cirsium arvense* a i. spolu so zosilnením erózie pôdy, eutrofizácie a ďalších neuvažovaných dopadov vrátane prístupovej a stavebnej stopy navrhovanej činnosti.

Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin (RÚSES Martin), vyhotovený v roku 2012 a schválený rozhodnutím Okresného úradu Martin č. OU-MT-OSZP-2015/4395-Mu zo dňa

01.07.2015, je oficiálnou dokumentáciou ochrany prírody a krajiny. RÚSES v tab. 49 priraduje veľkoblokovej ornej pôde stupeň biotickej významnosti I a priemyselným areálom stupeň 0; na str. 134 zaraduje medzi plošné negatívne prvky spevnené a degradované plochy, priemyselné areály aj veľkoplošnú ornú pôdu a výslovne upozorňuje na vzájomné synergické a bariérové pôsobenie týchto javov a prvkov. Pre poľnohospodársku krajinu navrhuje opatrenie D2 – zvyšovanie podielu nelesnej drevinovej vegetácie, aleje, remízky a miestne biocentrá a biokoridory, a pre sídla opatrenia E1, E3 a E4 na tlmenie dopravy a hluku vegetačnými ochrannými pásmi a na zvyšovanie podielu účelovej a ochrannej zelene.

Projektová bilancia ráta na ploche 148 571 m² so 60 116,940 m² budov, 43 650,284 m² spevnených plôch a 44 803,776 m² započítateľnej zelene, teda ca so 69,84 % budov a spevnených plôch a 30,16 % zelene. Grafická príloha uvádza rezervu iba 232,476 m² nad minimom 30 % podľa územného plánu; do započítateľnej zelene zahŕňa 700,896 m² zatrávňovacích tvární započítaných 20 %. Zároveň výslovne uvádza, že bilancia vegetácie je iba schematická a bude predmetom samostatnej krajinnno-architektonickej časti. Útvar hlavného architekta pritom uviedol aj líniovú výsadbu po obvodě v šírke najmenej 10 m. Grafická príloha navyše v poznámke 4 vysvetľuje prípadný „prázdny“ 10 m odstup pri hranici areálu opciou budúceho rozšírenia. Prvostupňový orgán nezistil, kde má takýto prázdny úsek vzniknúť, ani nevysvetlil jeho zlučiteľnosť so záväzným regulatívom líniovej výsadby po obvodě v šírke najmenej 10 m. Tieto údaje samy nepreukazujú rozpor s územným plánom ani významný vplyv, ukazujú však, že ekologická funkcia zelene silno závisí od konkrétneho návrhu. Napadnuté záverečné stanovisko RÚSES Martin vôbec nespomína a podmienky č. 11 a 12 neurčujú minimálnu plochu, šírku, hustotu, termín realizácie ani udržateľnosť výsadby. Pri výmere areálu 148 571 m² predstavuje minimálny podiel 30 % najmenej 44 571,30 m² započítateľnej zelene. Orgán musí uviesť konkrétny právny a metodický podklad, podľa ktorého možno do tohto minima započítať 700,896 m², teda 20 % plochy zatrávňovacích tvární. Bez tohto započítania predstavuje nenarušený povrch iba 44 102,88 m² a do minima chýba 468,42 m².

Podklady: zámer, najmä str. 9, 24 až 26 a 51 až 53; grafická príloha zámeru, koordinačná situácia; napadnuté záväzné stanovisko, podmienky č. 11 až 14 a str. 16, 20, 45 až 46; RÚSES Martin, najmä str. 132, 134 a 201 až 202 a doklad o schválení na konci dokumentu.

X. Samotný zámer identifikuje lokálne významný tepelný ostrov, no jeho zmiernenie nebolo preukázané

Zámer pri hodnotení vplyvov na klimatické pomery výslovne uvádza, že výstavbou dôjde k zmene mikroklimatických pomerov a k vytvoreniu/rozšíreniu tepelného ostrova. Prehrievanie ovzdušia nad spevnenými plochami a zabránenie prirodzenému výparu označuje za dlhodobý negatívny vplyv, ktorý je síce mierny, ale „v lokálnom merítku významný“. Ide o hodnotenie samotného navrhovateľa. Napadnuté záväzné stanovisko tento záver nekvantifikuje, neporovnáva teplotné a retenčné účinky alternatívnych riešení a nevysvetľuje, na základe akej preukázanej účinnosti budúcich vegetačných úprav možno takto identifikovaný vplyv pri negatívnom výsledku zisťovacieho konania vylúčiť alebo dostatočne zmierniť. Projektová bilancia uvádza zastavanú plochu objektov 60 116,94 m². Táto hodnota vyjadruje rádovo rozsah dotknutých objektov, nie však presne zistenú technicky využiteľnú plochu ich striech. Výpočet odtoku ďalej rozlišuje 36 029,8 m² komunikácií označených ako asfalt, 4 816,9 m² plôch zo zámkovej dlažby a 3 504,48 m² zatrávňovacích tvární. Samotný zámer teda nepotvrdzuje, že všetky spevnené plochy musia byť asfaltové: pre komunikácie osobných vozidiel predpokladá asfaltový betón, pre zásobovanie a nákladné plochy cementový betón, pre chodníky zámkovú dlažbu a pre parkovacie miesta zatrávňovacie tvárnice. Pred negatívnym záverom bolo potrebné rozčleniť plochy podľa zaťaženia a rizika znečistenia a preveriť, ktoré musia zostať nepriepustné a kontrolovane odvodnené cez odľučovač ropných látok a na ktorých možno, ak to pripustí podrobné hydrogeologické posúdenie ochranného pásma zdrojov minerálnych vôd, použiť priepustné alebo retenčné riešenie. Bez takéhoto rozboru nemožno určiť nevyhnutný maximálny rozsah nepriepustných plôch. Podklady navyše uvádzajú dve rozdielne redukované plochy pre výpočet odtoku: tabuľka 95 234,28 m², zatiaľ čo vzorec používa 95 523,22 m²; výsledok 1 915,16 l/s zodpovedá prvej hodnote. Pred novým rozhodnutím treba opraviť a potvrdiť rozhodujúci vstup a jeho vplyv na dimenzovanie vsakovania.

Pri novom posúdení treba zároveň samostatne určiť, ktoré plochy sa započítavajú do minimálneho podielu 30 % zelene podľa územnoplánovacej regulácie a či sa doň podľa jej presného znenia započítavajú aj vegetačné strechy alebo fasády. Tieto opatrenia nemajú bez výslovného právneho podkladu nahrádzať minimálnu prízemnú zeleň ani obvodový pás výsadby; ich ekologická a klimatická funkcia má byť zabezpečená nad tento základný rozsah.

Obe haly MT1 a MT2 majú mať ploché strechy s hydroizolačnou fóliou, svetlíkmi a možnosťou budúcej fotovoltiky. Zámer však neobsahuje statické, požiarnebezpečnostné, vodohospodárske ani mikroklimatické porovnanie vegetačných striech, zelených fasád a kombinovaného biosolárneho riešenia. Preto navrhujem ich technickú uskutočniteľnosť odborne preveriť ešte pred novým skríningovým rozhodnutím a na základe výsledkov záväzne uložiť vegetačnú strechu na oboch halách v rozsahu celej technicky využiteľnej plochy po odpočítaní presne vymedzených svetlíkov, technológií, požiarnych pásov a nevyhnutných komunikačných trás a vegetačné fasády na celej technicky využiteľnej ploche najmenej dvoch konkrétne určených fasád každej haly. Záväzná podmienka musí pri každej hale uviesť minimálnu plochu v m², zloženie vegetácie, retenčnú schopnosť, spôsob zavlažovania, termín realizácie, údržbu a náhradu neujatých rastlín. Netvrdím bez odborného posúdenia, že je technicky využiteľná celá hrubá plocha striech alebo fasád; namietam, že táto rozhodujúca otázka nebola pred negatívnym skríningovým záverom vôbec zistená. Netvrdím ani, že vegetačná strecha alebo vegetačná fasáda je všeobecne zákonom uloženou povinnosťou pri každej hale. Namietam však, že pri tepelnom ostrove, ktorý zámer sám označuje za lokálne významný, neboli odborne preverené ani porovnané opatrenia, ktoré môžu byť rozhodujúce pre rozsah, zmiernenie a posúdenie významnosti vplyvu.

Navrhované vegetačné opatrenia pritom nie sú iba estetickým doplnkom. Vegetačné strechy a fasády sú spôsobilé znižovať prehrievanie povrchov tienením a evapotranspiráciou, zadržiavať a spomaľovať odtok zrážkovej vody a zachytávať časť prachu; spolu s výsadbou stromov a krov môžu zlepšiť mikroklimu, podporovať biodiverzitu v rozsahu zlučiteľnom s vonkajším ornitologickým ochranným pásmom Letiska Martin a ekologickú stabilitu i prírodoochrannú významnosť územia. Účinnosť týchto funkcií však závisí od výmery, vegetačného zloženia, retenčnej kapacity, zavlažovania a údržby. Práve preto ju nemožno preukazovať všeobecným príslubom budúcich „sadových úprav“ bez riadne posúdených merateľných a kontrolovateľných parametrov.

Technická a environmentálna uskutočniteľnosť vegetačných opatrení sa musí preveriť aj so zreteľom na vonkajšie ornitologické ochranné pásmo Letiska Martin-Tomčany. Podmienka č. 3 napadnutého záväzného stanoviska zakazuje činnosti, stavby a prevádzky vedúce k zvýšenému výskytu vtákov. Pred určením druhového zloženia, substrátu, retenčného a zavlažovacieho režimu vegetačných striech, fasád a sadových úprav treba odborným letecko-ornitologickým posúdením preukázať, že zvolené riešenie nezvýši atraktivitu areálu pre rizikové druhy vtákov, a vyžiadať aj stanovisko Dopravného úradu. Ak sa konkrétny variant preukáže ako nezlučiteľný s ochranným pásmom, treba zvoliť porovnateľne účinné opatrenie, ktoré je s ním zlučiteľné.

Možnosť formulovať takéto opatrenia určito dokladá aj porovnateľný individuálny správny prípad. V rozhodnutí Okresného úradu Žilina č. OU-ZA-OSZP3-2023/002015-048 zo 17.01.2023 pre iný dvojhalový logistický a výrobný areál boli uložené zelené steny na východnej a západnej strane haly A s celkovou plochou približne 4 000 m², vegetačná strecha haly B s minimálnou plochou 14 000 m², retenčné parkovacie miesta a retenčné nádrže so sekundárnym využitím vody na závlahu. Odvolací orgán rozhodnutím č. OU-ZA-OOP3-2023/030645-003 zo dňa 23.05.2023 prvostupňové rozhodnutie potvrdil a právoplatnosť je vyznačená k 16.06.2023. Nejde o právne záväzný precedens ani o dôkaz, že rovnaké plochy sú bez ďalších opatrení vhodné pre CTPark Martin. Ide o konkrétny dôkaz, že pri obdobnom type areálu možno klimatické podmienky vyjadriť merateľnou plochou a technickým riešením, nie iba odkazom na budúce sadové úpravy.

Podklady: zámer, najmä str. 9 až 10, 38 až 41 a 49 až 52; grafická príloha zámeru, koordinačná situácia a bilancia plôch; napadnuté záväzné stanovisko, podmienky č. 9 až 12 a str. 19 až 20 a 45 až 47; rozhodnutie č. OU-ZA-OSZP3-2023/002015-048, najmä str. 1 až 2; rozhodnutie o odvolaní č. OU-ZA-OOP3-2023/030645-003 s doložkou právoplatnosti.

XI. Režim nočného osvetlenia a svetelné znečistenie nebolo zisťované ani posúdené

Zámer o vonkajšom osvetlení uvádza len jednu vetu: „Areálové cesty, spevnené plochy a chodníky budú osvetlené LED svietidlami.“ Neuvádza počet ani polohu svietidiel, ich montážnu výšku, svetelný tok alebo príkon, fotometrickú krivku, teplotu chromatickosti, časový režim, intenzitu počas noci, spôsob stmievania a spínania ani spôsob dopadu na okolité obytné a prírodné receptory. Prítom predpokladá trojsmennú prevádzku a hluková štúdia ráta s nočnými prejazdmi. Bez týchto údajov nebolo možné riadne posúdiť rozsah a trvanie svetelného znečistenia ani jeho možný vplyv na pohodu bývania, krajinný obraz, prirodzenú nočnú tmú a nočné živočíchy. Použité označenie „areálové rozvody verejného osvetlenia“ navyše neumožňuje ustáliť, či ide o verejné osvetlenie v zmysle § 2 písm. b) a § 5 ods. 1 vyhlášky, alebo o súkromné areálové osvetlenie. Túto právnu a technickú kvalifikáciu treba

vyjasniť, pričom prípadné vylúčenie z režimu vyhlášky nezavahuje povinnosti posúdiť svetlo podľa kritérií prílohy č. 10 zákona o EIA.

Zámer síce opisuje ploché strechy so svetlíkmi a ráta s trojsemennou prevádzkou, nehodnotí však ani svetlo unikajúce z interiérov hál cez svetlíky, presklené konštrukcie, otvorené nakladacie brány alebo dvere. Svetelnotechnické posúdenie má preto zahrnúť všetky priame aj odrazené emisie do vonkajšieho prostredia a ak sa preukáže relevantný dopad na okolité obytné miestnosti alebo na prirodzenú nočnú tmú, musí sa vo výroku určiť tienenie, obmedzenie prevádzky alebo iné konkrétne opatrenie.

Podmienka č. 2 napadnutého záväzného stanoviska vyžaduje nasmerovanie svetelného lúča na osvetľovanú plochu tak, aby nedochádzalo k oslňovaniu alebo klamanu posádok lietadiel. Je to konkrétny prvok ochrany bezpečnosti leteckej prevádzky, neurčuje však, či môže areál svietiť celú noc, aký svetelný tok smie unikať mimo areálu ani aká regulácia sa použije. Vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 539/2007 Z. z. v § 2 písm. b) vymedzuje rušivé svetlo zo zdrojov umelého svetla vo vonkajšom prostredí a v § 3 ods. 1 vyžaduje technické a organizačné opatrenia, ktoré vylúčia alebo obmedzia škodlivé účinky optického žiarenia na zdravie ľudí. Podľa § 5 ods. 1 tejto vyhlášky sa osvetlenie nádvorí závodov a parkovísk musí navrhovať, realizovať a používať tak, aby svetlo v čo najmenšej miere dopadalo na okná obytných miestností. Ak tomu nemožno zabrániť, platia limitné hodnoty podľa ekologickej zóny. Odsek 2 zároveň vyžaduje, aby zmeny intenzity a farby neboli v obytnej miestnosti pozorovateľné. Ide o minimálne zdravotné požiadavky, ktoré nenahrádzajú širšie hodnotenie žiarenia, ovplyvnenia pohody života, biodiverzity a celkového znehodnotenia prostredia podľa prílohy č. 10 zákona o EIA.

Technický parameter $ULR = 0\%$ nie je limitnou hodnotou uvedenou v § 5 vyhlášky, ale samostatne navrhovaným opatrením na obmedzenie vyžarovania svetla nad horizont. Jeho splnenie má byť pri každom type svietidla preukázané fotometrickým listom a overené vo svetelnotechnickom projekte. Ten musí zároveň určiť príslušnú ekologickú zónu a miesta merania. Podľa § 6 ods. 1 vyhlášky sa vertikálna osvetlenosť meria na vonkajšej zvislej ploche v strede okna obytnej miestnosti a rušivý jas zo stredu tohto okna.

Preto navrhujem zakázať trvalé celonočné vonkajšie osvetlenie hál, fasád, striech, parkovísk, vnútroareálových komunikácií, nakladacích rámp a manipulačných plôch. V čase od 22:00 do 6:00 hod. musia byť svietidlá mimo bezprostrednej potreby vypnuté a na komunikáciách, parkoviskách a manipulačných plochách smie pohyb vozidla lokálne aktivovať iba dotknutý úsek. Na nevyhnutných peších trasách a pracoviskách možno rovnakým spôsobom aktivovať osvetlenie pohybom osoby. Osvetlenie sa musí automaticky vypnúť najneskôr do 3 minút po skončení detekovaného pohybu. Výnimka môže platiť iba pre presne označené núdzové alebo bezpečnostné osvetlenie, ktorého nepretržitú prevádzku výslovne vyžaduje osobitný predpis, a to len v nevyhnutnom rozsahu. Všetky vonkajšie svietidlá majú byť plne tienené, s nulovým podielom svetelného toku nad vodorovnú rovinu ($ULR = 0\%$), bez priameho osvetľovania mimo hranice areálu a s intenzitou obmedzenou na nevyhnutné bezpečné minimum. Dekoratívne a reklamné nasvecovanie fasád a striech v noci sa má zakázať. Svetelnotechnický projekt musí uviesť všetky technické a prevádzkové parametre a výpočtom preukázať splnenie § 5 vyhlášky č. 539/2007 Z. z. na výpočtom určených najviac exponovaných chránených oknách obytných miestností v každom relevantnom smere.

Navrhované znenie podmienky: „V čase od 22:00 do 6:00 hod. sa zakazuje trvalé vonkajšie osvetľovanie hál MT1 a MT2, ich fasád a striech, parkovísk, vnútroareálových komunikácií, nakladacích rámp a manipulačných plôch. Osvetlenie dopravných plôch možno zapnúť iba lokálne a automaticky na základe snímača pohybu vozidla a musí sa automaticky vypnúť najneskôr do 3 minút po skončení pohybu; mimo pohybu vozidiel musí byť vypnuté. Spínanie, stmievanie a vypínanie jednotlivých okruhov musí byť navrhnuté a nastavené tak, aby zmeny intenzity a farby svetla zo zdrojov podľa § 5 ods. 1 vyhlášky č. 539/2007 Z. z. neboli v žiadnej dotknutej obytnej miestnosti pozorovateľné podľa § 5 ods. 2 tejto vyhlášky. Osvetlenie nevyhnutných peších trás a pracovísk možno rovnakým spôsobom aktivovať pohybom osoby. Trvalé základné, dekoratívne a reklamné osvetlenie sa nepripúšťa. Všetky svietidlá musia byť plne tienené, s $ULR = 0\%$, a svetelný tok musí smerovať iba nadol na nevyhnutný pracovný priestor bez priameho osvetľovania mimo areálu. Systém riadenia osvetlenia nesmie umožňovať manuálne prepnutie dotknutých plôch do režimu trvalého nočného osvetlenia. Dočasné manuálne premostenie je prípustné len pri zdokumentovanej havárii alebo údržbe s automatickým ukončením a záznamom o dôvode a trvaní. Pred povolením užívania stavby navrhovateľ predloží príslušnému orgánu protokol o funkčnej skúške systému riadenia osvetlenia, v ktorom uvedie typ a polohu snímačov, nastavený čas vypnutia, režim výnimiek a preukázanie ich

funkčnosti. Núdzové a bezpečnostné osvetlenie, identifikované v projektovej dokumentácii a výslovne vyžadované predpisom BOZP alebo požiarnej ochrany, tým nie je dotknuté a smie sa používať len v nevyhnutnom rozsahu.“

Podklady: zámer, najmä str. 38 až 40; hluková štúdia, najmä str. 5; napadnuté záväzné stanovisko, podmienka č. 2; § 2 písm. b), § 3 ods. 1, § 5 a § 6 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 539/2007 Z. z.; príloha č. 10, časť I, body 4 až 7 a časť III, bod 8 zákona o EIA.

XII. Vecné jadro stanoviska Združenia domových samospráv, o. z. nebolo preskúmateľne vybavené

Združenie domových samospráv, o. z. žiadalo najmä vyjadrenie kumulatívnych a synergických vplyvov v merateľných technických jednotkách, údaje o emisiách do ovzdušia a vôd, celkovom hluku a povodňovom riziku, posúdenie širšej dopravnej a technickej infraštruktúry a identifikáciu prvkov ÚSES a spôsobu zachovania alebo zlepšenia ekologickej stability. Výslovne žiadalo, aby sa zisťovanie skutočných vplyvov fakticky neodkladalo až do povoľovacieho konania.

Navrhovateľ reagoval najmä odkazom na kapitoly zámeru a priložené štúdie. Príslušný orgán pri viacerých bodoch uviedol iba to, že postupuje podľa platných predpisov, že vplyv vyhodnotil v samostatnej časti alebo že konkrétne sadové a vegetačné úpravy sa vyriešia v ďalšom stupni. Hoci § 29 ods. 6 zákona o EIA vyžaduje nevyžiadané stanovisko zohľadniť a vysporiadať sa s ním, z odôvodnenia nie je zrejmé, ktoré konkrétne údaje vysvetľujú namietané rozdiely dopravných vstupov, preukazujú projektovo špecifickú kumuláciu alebo nahrádzajú chýbajúce hydrogeologické a krajinnoekologické zistenia.

Nepreberám bez výhrady všetky právne názory ani návrhy opatrení uvedené v stanovisku ZDS. Pre toto odvolanie je rozhodujúce jeho skutkové jadro: poukázanie na potrebu merateľných údajov, posúdenia kumulatívnych vplyvov, ÚSES a včasného zistenia vplyvov. Na tieto otázky napadnuté záverečné stanovisko odpovedalo prevažne všeobecným záverom, nie identifikáciou konkrétneho dôkazu a vlastnou hodnotiacou úvahou.

Podklady v administratívnom spise: stanovisko ZDS a vyjadrenia navrhovateľa a OU MT-OSZP reprodukované v napadnutom záväznom stanovisku, najmä na str. 22 až 27 a 30 až 34.

XIII. Odloženým zisťovaním a neurčitými podmienkami nemožno nahradiť účinné zmierňujúce opatrenia

Podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA musí záväzné stanovisko pri negatívnom výsledku obsahovať aj vlastnosti navrhovanej činnosti a opatrenia, ktorými sa má zabrániť alebo predísť významným nepriaznivým vplyvom. Čl. 4 ods. 4 a ods. 5 písm. b) smernice 2011/92/EÚ zodpovedajúco upravuje opis opatrení, ktorý môže navrhovateľ predložiť, a ich uvedenie v rozhodnutí o nevyžadovaní EIA. Aby mohli byť nosným dôvodom výsledku, musia byť konkrétne, previazané s identifikovaným vplyvom, posúdené z hľadiska uskutočniteľnosti a účinnosti a formulované tak, aby ich bolo možné kontrolovať a vymôcť.

Viaceré požiadavky napadnutého záväzného stanoviska tieto nároky nespĺňajú. Neurčujú výsledný technický parameter, ale ukladajú až neskôr vykonať prieskum, prehodnotenie alebo získať stanovisko – podrobný hydrogeologický prieskum a posúdenie vôd, širšie dopravné hodnotenie, dopravnoinžinierske podklady a stanoviská vlastníkov a správcov infraštruktúry. Ide aj o potrebné zisťovanie skutkov, ktoré majú význam pre posúdenie pravdepodobnosti a rozsahu vplyvov navrhovanej činnosti.

Zákazy smeru jazdy nákladných vozidiel v podmienkach č. 15 a 16 sú konkrétnymi opatreniami, ich účinok však nebol premietnutý do spoločného modelu hluku, znečistenia ovzdušia a širšej dopravnej siete. Požiadavky sadových úprav a izolačnej zelene v podmienkach č. 11 a 12 neobsahujú minimálnu výmeru skutočných vegetačných plôch, presné umiestnenie a šírku pásov, počet a druhové zloženie drevín, minimálnu veľkosť vysádzaných stromov, hustotu, termín realizácie, následnú starostlivosť, kritérium ujatosti ani povinnosť a lehotu náhrady uhynutých drevín. Kontrolné meranie hluku a prípadná protihluková stena sú iba v odôvodnení, nie v záväznej časti. Tieto neurčitosti nemožno použiť ako dôkaz, že vplyv už bol spoľahlivo vylúčený.

Neurčitosť je osobitne zreteľná pri podmienkach č. 11 a 12. Podmienka č. 11 prikazuje „realizovať sadové úpravy“, konzultáciu projektu so Správou NP Veľká Fatra iba odporúča a pri druhej skladbe požaduje autochtónne druhy len „uprednostniť“, keď výslovne zakazuje iba invázne druhy. Neurčuje celkový počet ani presné rozmiestnenie stromov, druhové zastúpenie, minimálnu veľkosť sadbového materiálu, cieľovú výšku a veľkosť koruny, koreňový priestor, zavlažovanie, termín výsadby, dobu

následnej starostlivosti ani povinnosť a lehotu náhrady odumretých jedincov. Podmienka č. 12 ukladá doplniť „po okrajoch areálu sprievodnú izolačnú zeleň“, ale neoznačuje konkrétne okraje, minimálnu šírku, plochu, priebeh, počet, spon, výšku ani požadovaný izolačný účinok. Takéto znenie neobsahuje objektívne kritériá, podľa ktorých by bolo možné splnenie podmienok kontrolovať a v materiálnom zmysle vymôcť.

Stanovisko Útvaru hlavného architekta mesta Martin, reprodukované v napadnutom záverečnom stanovisku, označuje tieto požiadavky za záväzné časti platného ÚPN-SÚ Martin, vyhláseného VZN mesta Martin č. 38: 1 listnatý strom na každé 4 parkovacie miesta, líniovú výsadbu po obvode v šírke najmenej 10 m a najviac 20 % nepôvodných a ihličnatých drevín v celkovej kompozícii. Pri celkovom deklarovanom počte 236 parkovacích miest zodpovedá pomer 1 : 4 najmenej 59 listnatým stromom. Nová záväzná podmienka preto musí najmenej tento počet a uvedenú šírku prevziať, presne zakresliť umiestnenie stromov a pásov a nad tento záväzný základ uložiť aj použitie pôvodných, stanovištne vhodných vysokokmenných listnatých drevín schopných vytvoriť veľkú korunu. Minimálny obvod kmeňa a výšku pri výsadbe, minimálny prekoreniteľný objem, spon a druhové zloženie treba na základe odborného sadovníckeho projektu vyjadriť číselne. Bez takého podkladu nesúhlasím so svojvoľne stanovenou hodnotou. Výsadbu treba viazať na užívanie stavby, uložiť najmenej päťročnú rozvojovú starostlivosť a náhradu každého neujatého alebo odumretého jedinca v pevne určenej lehote, najneskôr do 30. apríla nasledujúceho roka; pri náhradnom jedincovi musí päťročná rozvojová starostlivosť začať plynúť znova a funkčná údržba trvať počas celej doby užívania areálu. Ak ochranné pásmo alebo nevyhnutný bezpečnostný prístup bráni dodržaniu súvislého desaťmetrového pásu v niektorej časti obvodu, príslušný orgán musí najprv preskúmateľne vyhodnotiť súlad takého riešenia so záväznou časťou územného plánu a označiť konkrétne ustanovenie, ktoré prípadnú odchýlku pripúšťa. Samotná plošná kompenzácia inde v areáli nemôže nahradiť záväzný obvodový pás, ak ju územnoplánová regulácia výslovne neumožňuje.

Stromy vyžadované pomerom 1 : 4 musia byť rovnomerne rozmiestnené priamo v parkovacích plochách, ich vegetačných ostrovčekoch alebo bezprostredne pri parkovacích radoch tak, aby plnili mikroklimatické funkcie. Nemožno ich bez ďalších opatrení započítať zároveň ako náhradu samostatného desaťmetrového obvodového pásu. Počet sa musí viazať na skutočne povolený počet parkovacích miest, najmenej však na 59 stromov pri 236 miestach; pri povolení 280 miest by išlo najmenej o 70 stromov.

Súčasťou určitej podmienky musí byť aj situačný výkres s parcelami, polohou, druhmi, sponom a výmerou výsadby. Realizácia má byť podmienkou pred povolením užívania stavby. Ak ju objektívne znemožní nevhodné vegetačné obdobie, musí sa určiť pevný najbližší agrotechnický termín. Počas najmenej 5 rokov má navrhovateľ predkladať ročný protokol o ujatosti a každý neujatý alebo odumretý jedinec nahradiť v pevne určenej lehote, najneskôr do 30. apríla nasledujúceho roka, pričom pri náhradnom jedincovi sa päťročná rozvojová starostlivosť začína znova.

Požiadavku určítosti podmienok dokladá aj postup Okresného úradu Žilina v porovnateľnej veci. V odôvodnení rozhodnutia zo zisťovacieho konania č. OU-ZA-OSZP3-2023/002015-048 zo dňa 17.01.2023 (s. 43) sa reprodukuje obsah listu Odboru opravných prostriedkov Okresného úradu Žilina č. OU-ZA-OOP3-2022/056987-002 zo dňa 13.12.2022, v ktorom odvolací orgán označil podmienku sadových úprav za nejednoznačnú a neurčitú pre nedostatočnú identifikáciu parcely – parcelného čísla, katastrálneho územia a registra – a inú podmienku výsadby za nezrozumiteľnú pre neurčité vymedzenie požadovaných opatrení a chýbajúcu konkretizáciu STN. Citované rozhodnutia boli vydané podľa skoršej právnej úpravy a nepredstavujú právne záväzný precedens. V prerokúvanej veci sa podľa § 64 písm. f) zákona o EIA Správny poriadok na zisťovacie konanie a odvolacie konanie podľa § 29 a § 30 nevzťahuje; § 3 ods. 5 ani § 47 ods. 2 Správneho poriadku preto nemožno použiť ako priamy právny základ. Požiadavka určitého a preskúmateľného výroku vyplýva priamo z § 29 ods. 17 písm. a) a b) zákona o EIA. Jej praktickú vymáhateľnosť podporujú § 38 ods. 1 a 6 a § 39 ods. 1 zákona o EIA, podľa ktorých musí byť návrh na povolenie, povoľovacie rozhodnutie aj realizácia činnosti v súlade so záväzným stanoviskom a jeho podmienkami. Podmienky preto musia byť formulované tak, aby bolo možné jednoznačne zistiť, či boli splnené. Staršie rozhodnutia sa uvádzajú iba ako vecne porovnateľný príklad formulovania kontrolovateľných podmienok. Ak správna prax vyžaduje takúto mieru určítosti už pri identifikácii parcely a normy, tým skôr podmienky č. 11 a 12 nemôžu odôvodniť negatívny výsledok zisťovacieho konania bez merateľnej výmery, počtu, rozmiestnenia, kvality, lehoty a udržiavania výsadby. Aj podľa uvedených ustanovení zákona o EIA musia byť podmienky č. 11 a 12 formulované tak, aby ich splnenie bolo jednoznačne overiteľné.

Rovnaká požiadavka určitosť sa vzťahuje na vegetačné strechy a fasády, retenčné a priepustné povrchy i režim osvetlenia. Formulácie „zvážiť“, „odporúča sa“, „podľa možností“ alebo odkaz na budúci projekt neurčujú povinný/žiaduci výsledok. Ak majú tieto opatrenia podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA odôvodňovať záver, že sa činnosť nebude posudzovať, musia byť vo výroku vyjadrené minimálnou plochou, počtom, technickým parametrom, časovým režimom, lehotou, spôsobom kontroly a pravidlom náhrady alebo nápravy.

Podklady: napadnuté záväzné stanovisko, podmienky č. 2, 11 a 12 a stanovisko Útvaru hlavného architekta mesta Martin na str. 19 až 21; zámer, najmä str. 9, 38 až 41 a 49 až 52; § 29 ods. 17 písm. a) a b), § 38 ods. 1 a 6, § 39 ods. 1 a § 64 písm. f) zákona o EIA; rozhodnutie č. OU-ZA-OSZP3-2023/002015-048, najmä str. 42 až 43; rozhodnutie č. OU-ZA-OOP3-2023/030645-003.

XIV. Odôvodnenie nespája zistené skutočnosti s kritériami prílohy č. 10 zákona o EIA

Napadnuté záväzné stanovisko zoširoka reprodukuje zámer, stanoviská a doplnenia, ale pri kľúčových otázkach neuvádza vlastné porovnanie podkladov. Neurčuje spoločný dopravný režim pre hluk, znečistenie ovzdušia a kapacitu, nevysvetľuje chyby označenia nočného intervalu, nevyhodnocuje projektovo špecifickú kumuláciu vplyvov s Prefa Invest a výsledky budúceho podrobného hydrogeologického posúdenia nahrádza podmienkou. Pri ochrane prírody sa uspokojuje s konštatovaním, že projekt priamo nezasahuje do prvkov ÚSES, bez vyhodnotenia schváleného RÚSES Martin, výskytu prírodoochranné významných druhov, krajinej štruktúry, ekologickej stability a bariérového pôsobenia rozsiahlej novej priemyselnej plochy. Nehodnotí ani zámerom priznaný lokálne významný tepelný ostrov, nevyhnutnosť rozsahu nepriepustných plôch a režim nočného osvetlenia.

Osobitná vnútorná nejednotnosť vznikla pri stanovisku Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Martine. V odôvodnení je uvedená aj jeho podmienka písm. c), aby budúca dokumentácia špecifikovala spôsob práce, materiál a podrobnú technológiu výroby. Hoci prvostupňový orgán na str. 18 tvrdí, že podmienky RÚVZ premietol do záväznej časti, podmienka č. 4 obsahuje iba body písm. a) a b); bod písm. c) vo výroku chýba. Vo výroku tak chýba práve povinnosť doplniť informáciu významnú pre hluk, ovzdušie, vody, odpady a zdravie. Jej prevzatie by odstránilo vnútorný rozpor, samo však nenahrádza potrebu ustáliť konkrétnu alebo limitnú technológiu už pre nové zisťovacie rozhodnutie.

Na str. 47 napadnutého záväzného stanoviska sa používa formulácia, podľa ktorej sa nepredpokladá zásah, ktorý by mohol životné prostredie „v značnej miere“ ohroziť. Zákonným testom je však existencia pravdepodobných významných vplyvov posudzovaných podľa povahy a rozsahu projektu, citlivosti územia a povahy účinkov. Vytvorenie pracovných miest možno uviesť v celkovom hodnotení projektu, nemôže však nahradiť chýbajúci odborný podklad na vylúčenie environmentálnych vplyvov.

Za týchto okolností nebola naplnená požiadavka § 29 ods. 17 zákona o EIA uviesť hlavné dôvody s odkazom na príslušné kritériá prílohy č. 10 a vysvetliť relevantné vlastnosti projektu alebo opatrenia. Odvolací orgán podľa § 30 ods. 8 zákona o EIA preskúma napadnuté záväzné stanovisko v celom rozsahu a podľa potreby konanie doplní alebo chyby odstráni; uvedené rozpory preto patria do odvolacieho prieskumu.

XV. Potreba doplnenia podkladov

Ak odvolací orgán napadnuté záväzné stanovisko priamo nezmení tak, že sa činnosť bude posudzovať, na nové zákonné rozhodnutie je nevyhnutné najmenej:

- ustáliť záväzný rozsah dvoch hál MT1 a MT2 a 236 parkovacích miest, určiť maximálnu kapacitu, pracovné zmeny, prevádzkový čas a konkrétne alebo limitné výrobné a skladové technológie, overiť, či všetky odborné štúdie zodpovedajú tomuto rozsahu a odstrániť rozpor výškovej kóty MT2 vrátane overenia nadväzujúcich výpočtov;
- pripraviť jeden spoločný a vysvetlený dopravný režim pre osobnú, ľahkú a ťažkú nákladnú dopravu počas dňa, večera a noci, prepojiť ho s počtom zamestnancov a parkovacích miest a použiť ho konzistentne vo všetkých odborných štúdiách;
- vyhodnotiť širšiu dopravnú sieť vrátane križovatky I/18 – III/2137, železničného priecestia, dotknutých priľahlých uzlov, presunu dopravy po zákazoch odbočenia a trojzmennej prevádzky;
- objasniť nočný interval a nočný podiel nákladnej dopravy v hlukovej štúdii, doplniť všetky technologické a manipulačné zdroje a konkrétne protihlukové opatrenia s preukázanou účinnosťou;

- aktualizovať hodnotenie ovzdušia podľa jednotného dopravného a technologického režimu, citlivosti ovzdušia a spoločného príspevku konkrétnych ďalších plánovaných a existujúcich prevádzok/činností;
- dokončiť predchádzajúce zisťovanie a podrobný hydrogeologický posudok pre vsakovanie a tepelné čerpadlá voda/voda, posúdiť havarijné riziká a ochranu minerálnych a podzemných vôd a vyžiadať si potrebné odborné stanoviská;
- výslovne a kvantitatívne posúdiť kumulatívne vplyvy CTParku s projektom Prefa Invest a ďalšími činnosťami; preveriť biologické východiská v primeranom období a vyhodnotiť vplyvy na biodiverzitu, krajinnú štruktúru a ekologickú stabilitu podľa schváleného RÚSES Martin a ďalších podkladov vrátane merateľného návrhu zelene;
- prepracovať podmienky č. 11 a 12 na merateľné sadovnícke parametre, najmä minimálna výmera skutočných vegetačných plôch, presné umiestnenie a šírka zelených pásov a najmenej 59 listnatých stromov pri 236 parkovacích miestach, ich presné umiestnenie, vysokokmenný sadbový materiál a jeho vlastnosti, druhové zloženie, hustotu a spon, koreňový priestor, líniovú zeleň širokú najmenej 10 m, termín výsadby, zavlažovanie, najmenej päťročnú vývinovú starostlivosť, kritérium ujatia a náhradu každého neujatého alebo odumretého jedinca v pevne určenej lehote, najneskôr do 30. apríla nasledujúceho roka; pri náhradnom jedincovi musí päťročná vývinová starostlivosť začať plynúť znova a funkčná údržba trvať počas celej doby užívania areálu;
- preveriť funkciu, zaťaženie a riziko znečistenia každej kategórie spevnenej plochy, minimalizovať a merateľne obmedziť nepriepustné plochy a na vhodných nízkorizikových miestach posúdiť priepustné a retenčné povrchy; ešte pred novým rozhodnutím doplniť statické, požiarnebezpečnostné, vodohospodárske, mikroklimatické a letecko-ornitologické posúdenie so stanoviskom Dopravného úradu a na jeho základe vo výroku určiť v m² vegetačné strechy na oboch halách a vegetačné plochy na celej odborne určenej technicky využiteľnej ploche najmenej dvoch konkrétnych fasád každej haly, ak sa preukáže ich technická uskutočniteľnosť, účinnosť a súlad s ochrannými pásmami; ak sa súlad nepreukáže, preskúmateľne vyhodnotiť porovnateľne účinné a s ochrannými pásmami zlučiteľné alternatívy, vždy vrátane vegetačného zloženia, retenčnej schopnosti, zavlažovania, termínu realizácie, údržby a náhrady neujatej vegetácie; pri vegetačných fasádach treba určiť minimálnu výmeru nosného systému a minimálny podiel skutočného vegetačného pokrytia, dosiahnutý v určenej vegetačnej sezóne; pri strechách retenčnú kapacitu v l/m² a celkový objem, spôsob merania a kontroly. Vývinová starostlivosť musí trvať najmenej 5 rokov; povinnosť udržiavať vegetáciu vo funkčnom stave a nahrádzať odumreté alebo poškodené jedince a porasty musí trvať počas celej doby užívania areálu.
- v krajinnno-architektonickom a sadovníckom podklade samostatne rozlíšiť plochy započítavané do minimálneho podielu 30 % zelene podľa územnoplánovacích regulatívov od dodatočných klimatických opatrení; vegetačné strechy a fasády nemajú bez výslovného podkladu nahrádzať povinný rozsah pozemnej vegetácie ani líniový obvodový pás a ich zavlažovanie, retenčný objem, zdroj vody a havarijný režim sa musia vyhodnotiť aj vo väzbe na ochranné pásmo minerálnych zdrojov a na výsledky hydrogeologického posúdenia;
- vypracovať svetelnotechnické posúdenie s presnými parametrami všetkých vonkajších svietidiel, odborne odôvodniť zaradenie najbližších obytných receptorov do príslušnej ekologickej zóny a preukázať splnenie limitov podľa § 5 vyhlášky č. 539/2007 Z. z.; do výroku zahrnúť zákaz trvalého celonočného vonkajšieho osvetlenia v čase od 22:00 do 6:00 hod., lokálne spínanie osvetlenia dopravných plôch iba pohybom vozidla, samostatné lokálne spínanie osvetlenia nevyhnutných peších trás pohybom osoby, automatické vypnutie najneskôr do 3 minút, plné tienenie s ULR = 0 %, preukázané fotometrickými údajmi každého typu svietidla a kontrolou skutočnej montážnej polohy i náklonu, zákaz nočného dekoratívneho a reklamného nasvecovania a následné kontrolné meranie rušivého svetla po uvedení areálu do prevádzky;
- do svetelnotechnického posúdenia zahrnúť priame aj odrazené svetlo z vonkajších svietidiel a samostatne posúdiť svetlo unikajúce z interiérov hál cez svetlíky, presklené konštrukcie a počas prevádzky nakladacích rámp. Pri vnútorných zdrojoch sa použijú rovnaké vopred určené receptory a prevádzkový režim; ich obmedzenie sa uloží ako samostatná podmienka podľa zákona o EIA. Spínanie, stmievanie a vypínanie jednotlivých okruhov musí byť navrhnuté a nastavené tak, aby zmeny intenzity a farby svetla zo zdrojov podľa § 5 ods. 1 vyhlášky č. 539/2007 Z. z. neboli v žiadnej dotknutej obytnej miestnosti pozorovateľné podľa § 5 ods. 2 tejto vyhlášky. Najneskôr do 30 dní od začatia skúšobnej prevádzky a pred uvedením areálu do trvalej prevádzky vykonať na náklady navrhovateľa kontrolné meranie rušivého svetla z vonkajších svetelných zariadení podľa

§ 6 vyhlášky č. 539/2007 Z. z. na vopred určených najviac exponovaných oknách obytných miestností v každom relevantnom smere. Kontrola sa vykoná pri vypnutých vnútorných zdrojoch svetla v posudzovanej obytnej miestnosti, pri opakovanom zapnutí, stmievaní a vypnutí každého vonkajšieho svetelného okruhu a pri najnepriaznivejšej reálnej novej súbežnej prevádzke; pri meraní sa každý okruh núti aktivovať na maximálny povolený výkon. Protokol žiadam predložiť príslušnému orgánu a pri prekročení limitov podľa § 5 pri vonkajších svetelných zariadeniach alebo pri nesplnení technického parametra ULR vykonať bezodkladné nápravné opatrenia a opakované meranie pred trvalou prevádzkou; ak sa skúšobná prevádzka nepovolí, meranie vykonať pred povolením trvalého užívania pri nútennej aktivácii všetkých okruhov na maximálny povolený výkon;

- po doplnení sa vecne vysporiadať s konkrétnymi otázkami ZDS a znova uplatniť každé relevantné kritérium prílohy č. 10 zákona o EIA tak, aby bolo z odôvodnenia zrejmé, ktoré údaje a úvahy viedli k záveru o významnosti alebo nevýznamnosti vplyvov.

Uvedený rozsah predstavuje iba minimálne požiadavky na zákonné nové zisťovacie konanie. Nejde o návrh, aby sa plnohodnotné posudzovanie vplyvov nahradilo postupným dopĺňaním jednotlivých podmienok. Ak ani po doplnení týchto podkladov nebude možné na základe objektívnych údajov vylúčiť pravdepodobné významné vplyvy samostatne alebo v kombinácii, príslušný orgán musí určiť, že činnosť bude predmetom posudzovania podľa zákona o EIA.

XVI. Záver a odvolací návrh

Rozpory a iné nedostatky napadnutého záväzného stanoviska sa týkajú hlavných nositeľov vplyvov, nie nepodstatných realizačných detailov. Napadnuté záväzné stanovisko uzatvára, že činnosť sa nebude posudzovať, no súčasne presúva vlastné zisťovanie rozhodujúcich hydrogeologických, dopravných a technologických okolností do budúcnosti a ponecháva hlukové, kumulatívne, biologické a krajinné ekologické otázky bez adekvátnych odpovedí a vzájomného zosúladenia. Tým sa sled zákonných krokov obracia: negatívny záver predchádza získaniu časti údajov potrebných na jeho overenie.

Vzhľadom na rozsah dvojhaľového areálu, ktorého podkladové štúdie neboli úplne zosúladené, trojsektorovú prevádzku, 728 pracovných miest, dopravne exponovanú lokalitu, blízkosť kritických uzlov a železničného priestorového riešenia, rizikový stupeň ovzdušia 3 uvádzaný rozptylovou štúdiou, ochranné pásmo minerálnych zdrojov, veľmi silno zvodnené podložie, známu kumuláciu vplyvov s ďalším priemyselným parkom, nevyhodnotený RÚSES Martin ani významné poznatky o biodiverzite územia, zámerom priznaný lokálne významný tepelný ostrov, rozpor výškovej kóty MT2, nepreverenú kompatibilitu vegetačných opatrení s ornitologickým ochranným pásmom Letiska Martin-Tomčany, iba schematicky navrhnuté a vo výrokových podmienkach nedostatočne kvantifikované klimatické a vegetačné opatrenia a neposúdený režim nočného osvetlenia, nemožno podľa dostupných podkladov pravdepodobné významné vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie objektívne vylúčiť. Zisťovacie konanie preto nesplnilo svoju preventívnu a selektívnu funkciu.

Zo všetkých uvedených dôvodov preto navrhujem, aby odvolací orgán podľa § 30 ods. 9 písm. a) zákona o EIA napadnuté záväzné stanovisko zmenil tak, že navrhovaná činnosť „Výrobnoskladové haly CTPark Martin“ sa bude posudzovať podľa zákona o EIA; subsidiárne navrhujem, aby ho podľa § 30 ods. 9 písm. b) zákona o EIA zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové zisťovacie konanie a nové rozhodnutie po riadnom doplnení a vyhodnotení skutkového stavu.

Ak odvolací orgán zvolí subsidiárny postup, žiadam, aby v súlade s § 30 ods. 10 zákona o EIA vo svojom rozhodnutí presne uviedol, ako má prvostupňový orgán ďalej postupovať, najmenej v rozsahu časti XV. tohto odvolania, vrátane doplnenia svetelnotechnických a sadovníckych podkladov, posúdenia vegetačných striech a fasád a stanovenia merateľných, kontrolovateľných a vymáhateľných podmienok.

S pozdravom,

Ing. Ján Topercer, CSc.
vedecký pracovník – ekolog a zoológ

